

De gör toaletter till en rättighetsfråga

Victoria von Uckermann och Veronica Appelgren är mammor till barn med rörelsenedsättningar. De förenades kring en stor frustration över den bristande tillgängligheten i Sverige, särskilt när det kommer till toaletter. Frustrationen mynnade ut i Arvsfondsprojektet "Toaletter för alla" där Riksförbundet RBU står som projektägare.

TEXT: KEVIN NORDFORS

Under den här vinjetten uppmärksammar vi personer och initiativ som vi gärna vill lyfta och tipsa om.

– Vi hade båda insett hur dåligt anpassat det är i Sverige för personer med rörelsenedsättningar. Hur ovärdig toalett-situationen blev så fort barnen blev äldre. Man försökte använda skötbritsen för bebisar på publika toaletter så länge det bara gick. När det inte gick längre blev det baksätet i bilen eller på toalett-golvet. Vi såg hur Storbritannien har lyckats med sina Changing places toaletter, som är större toaletter med bland annat hygienbrits för vuxna och lift.

Victoria och Veronica bestämde sig för att inte bara vara arga föräldrar utan att helhjärtat försöka förändra situationen. De hörde av sig till RBU riks som redan hade uppmärksammat problematiken med toaletter. Tillsammans gjorde de en projektansökan till Allmänna arvsfonden som blev beviljad i juni 2025.

PROJEKTET ÄR beviljat på tre år och projektplanen är konkret och tydlig med fokus på kartläggning, folkbildning och påverkansarbete.

toaletter för alla
ett arvsfondsprojekt av RBU

– Är ett handlar om att grundligt ta reda på den problematik som finns med dagens tillgängliga toaletter och vilka personer med vilka funktionsnedsättningar som påverkas av den dåliga anpassningen. Vi har intervjuat, skickat ut enkäter och hållit i samtal för att fånga in så många funktionsnedsättningar som möjligt. Det handlar även om att ta fram specifikationer på toaletter, som vi kallar för servicetoaletter, som uppfyller alla behov. RBU har appen Funkisplats där man kan registrera och visa upp bättre

anpassade toaletter (RWC+) och servicetoaletter. Man kommer att marknadsföra projektet och ämnet genom korta filmer för sociala medier och broschyrer.

”Stockholmsområdet verkar i nuläget ligga efter många andra delar av landet, och vår erfarenhet är att arbetet ofta kommit längre i mindre kommuner än i storstadsområden och större regioner.

Victoria och Veronica har fått nog av dåligt anpassade toaletter i Sverige.

Victoria von Uckermann

Ålder: 37 år. **Yrke:** Projektledare för RBU arvsfondsprojekt. **Ort:** Halmstad. **Intressen:** Friluftsliv, resor och historia. **Familj:** Man och tre barn.

Veronica Appelgren

Ålder: 52 år. **Yrke:** Projektledare för RBU arvsfondsprojekt och personlig assistent. **Ort:** Varberg. **Intressen:** Resor, idrott, bak och matlagning. **Familj:** Två barn.

ORDLISTA

RWC = Rullstols-
anpassad toalett

RWC+ = Större
toalett med utökad
tillgänglighet

Funkisplats är en
digital karta/app
som synliggör till-
gängliga platser i
samhället, som toa-
letter, parkerings-
platser, entréer och
andra miljöer.

Exempel på toaletter med något bättre tillgänglighet, även om de inte är fullt tillgängliga.

– År två fokuserar på att ta fram en tydlig presentation och ett genomarbetat underlag för att kunna förmedla konceptet servicetoalett på ett övertygande sätt. Under året genomförs möten med kommuner och regioner, samtidigt som fler samverkanspartners knyts till projektet. Vi kommer även att stötta de aktörer som vill bygga servicetoaletter.

– Och år tre har tyngdpunkten på kunskapsspridning. Vi deltar i mässor och konferenser där vi folkbildar olika aktörer, reser runt i Sverige för att lyfta frågan och arbetar för att påverka lagstiftningen kring anpassade toaletter.

VICTORIA OCH VERONICA betonar vikten av samverkan och stödet från RBU, liksom från andra organisationer, för att projektet ska bli så bra som möjligt.

– Att vara en del av RBU känns väldigt viktigt. RBU är en väletablerad organisation med gott rykte. Kansliet bistår med ett gott stöd, vilket gör att vi kan fokusera fullt ut på själva projektet. Vi är projektanställda av RBU.

Sedan starten samverkar de med Malmö stad, Region Skåne, Region Halland och Skistar, och deras engagemang är glädjande stort. Projektet genomförs även i samarbete med DHR, FUB, STIL samt Mag- och tarmförbundet.

VICTORIA OCH VERONICA sammanfattar projektets första tid så här och riktar

En handduk på golvet på en allmän toalett när tillgängligheten brister.

samtidigt en uppmaning till aktörer och verksamheter i Stockholm:

– Överlag har vi fått väldigt fin respons och engagemang. Så mycket större än vi först trodde.

De berättar att en av utmaningarna är att det kan vara svårt att komma i kontakt med rätt person, särskilt inom kommuner och regioner. Arbetssätten skiljer sig åt, och det varierar mycket vem man faktiskt når.

– I Region Halland, där vi själva bor, finns i dag åtta RWC+ registrerade. I Stockholmsregionen finns däremot endast en RWC+ registrerad på Funkisplats. Den ligger i Södertälje och är en stomitoalett utan vare sig lyft eller brits.

STOCKHOLMSOMRÅDET LIGGER I nuläget efter många andra delar av landet. I flera mindre kommuner har arbetet kommit längre än i storstadsområden och större regioner.

– Vi tar gärna emot bilder och information på bra lösningar. Mejla dessa till toaletterforalla@rbu.se, hälsar Victoria och Veronica. ●